

Βρυξέλλες, 3 Φεβρουαρίου 2017
(OR. en)

5740/17

EDUC 24
JEUN 11
SOC 53
EMPL 39

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
αριθ. προηγ. εγγρ.: 5240/17 EDUC 8 JEUN 3 SOC 11 EMPL 7	
Θέμα:	Η συμβολή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στην κοινωνική συνοχή και την προαγωγή κοινών ευρωπαϊκών αξιών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2017 - <i>Συζήτηση προσανατολισμού</i> (Δημόσια συζήτηση σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 2 του εσωτερικού κανονισμού του Συμβουλίου [πρόταση της Προεδρίας])

Κατόπιν διαβούλευσης με την Επιτροπή Παιδείας, η Προεδρία κατήρτισε το συνημμένο έγγραφο προβληματισμού, το οποίο υποβάλλεται ως βάση για τη συζήτηση προσανατολισμού που θα πραγματοποιηθεί κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Παιδείας, Νεολαίας, Πολιτισμού και Αθλητισμού στις 17 Φεβρουαρίου 2017.

**Η συμβολή της εκπαίδευσης και της κατάρτισης
στην κοινωνική συνοχή και την προαγωγή κοινών ευρωπαϊκών αξιών
στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2017**

Έγγραφο προβληματισμού της Προεδρίας

Αυτή η συζήτηση προσανατολισμού αποτελεί μία από τις θεματικές συζητήσεις που διεξάγονται ως μέρος της συμβολής του Συμβουλίου στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2017, για το οποίο το γενικό θέμα της Προεδρίας είναι «ενίσχυση του κοινωνικοοικονομικού κλίματος για μια καλύτερη Ευρώπη». Στόχος της Προεδρίας είναι να εξασφαλίσει ότι όλες οι σχετικές συνθέσεις του Συμβουλίου, όπως το Συμβούλιο Παιδείας, και τα προπαρασκευαστικά τους όργανα συμβάλλουν στη συζήτηση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σχετικά με το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

Η Προεδρία θεωρεί ότι το Συμβούλιο Παιδείας πρέπει να εστιάσει τη συμβολή του στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2017 στην **κοινωνική συνοχή και την προαγωγή κοινών ευρωπαϊκών αξιών**. Και αυτό διότι η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), έχοντας φέρει μισό αιώνα ειρήνης, ασφάλειας και ευημερίας στην ήπειρο, πρέπει να προωθήσει βασικές θεμελιώδεις αξίες που ενισχύουν την ένταξη με πολυμορφία.

Γεγονότα στην Ευρώπη αλλά και εκτός αυτής θέτουν ζητήματα τα οποία προκαλούν ανησυχία στους πολίτες της ΕΕ και απαιτούν προσοχή και κοινή δράση σε επίπεδο ΕΕ. Γεγονότα όπως η οικονομική κρίση και η κρίση χρέους του 2008 και του 2009 είχαν ως αποτέλεσμα παρατεταμένη ανεργία και χαμηλούς μισθούς που επηρέασαν αρνητικά τους νέους, με αποτέλεσμα την κατάπνιξη της αύξησης των πραγματικών μισθών. Η τρέχουσα αστάθεια στις γειτονικές χώρες της Ευρώπης έχει συμβάλει στην αύξηση των μεταναστευτικών ροών, στην άνοδο των ριζοσπαστικών ιδεολογιών, του βίαιου εξτρεμισμού, της τρομοκρατίας και άλλων ζητημάτων ασφάλειας.

Πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη πρόσφατες και επικείμενες πολιτικές πραγματικότητες όπως το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος του ΗΒ για έξοδο από την ΕΕ, το αποτέλεσμα των εκλογών στις ΗΠΑ στις διατλαντικές σχέσεις, και η άνοδος λαϊκιστικών κομμάτων, που αποτελούν θέμα κοινού ενδιαφέροντος για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της.

Είναι, επομένως, ζωτικής σημασίας να επιστρέψουμε σε ορισμένες θεμελιώδεις αξίες που δεν πρέπει να θεωρούνται ασημαντές ή δεδομένες και να επαναλάβουμε ότι η ΕΕ βασίζεται σε αυτές. Αυτές οι κοινές αξίες και γενικές αρχές του δικαίου, όπως κατοχυρώνονται με τα άρθρα 1 και 3 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΕΕ), συνιστούν την κοινωνικοπολιτική και πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης και ορίζουν ποιοι και τι είμαστε: μια διαρκώς στενότερη Ένωση μεταξύ των Ευρωπαίων πολιτών με βάση την ενότητα στην πολυμορφία. Γι' αυτό, η εκπαιδευτική πολιτική έχει να παίξει πρωταρχικό ρόλο για να προωθήσει την ένταξη και το σεβασμό για την πολυμορφία στην ΕΕ.

Υπάρχει ανάγκη για μια νέα και σταθερή ώθηση που θα επαναφέρει την εμπιστοσύνη στο ευρωπαϊκό σχέδιο, ιδιαίτερα στις νεότερες γενιές των ευρωπαίων. Οι δύσκολοι αυτοί καιροί θα πρέπει να μετατραπούν σε ευκαιρίες για να οικοδομηθεί μια ισχυρότερη, συνεκτικότερη και κοινωνική Ευρώπη που να δημιουργεί οικονομική ευμάρεια και αίσθηση ευημερίας για τους πολίτες όλων των ηλικιών, μετατρέποντάς τους σε διά βίου εκπαιδευμένους, ενεργούς και δημοκρατικούς πολίτες της ΕΕ.

Οι πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης των κρατών μελών της ΕΕ πρέπει να προσφέρουν ποιοτική εκπαίδευση με ίσες ευκαιρίες για όλους. Οι Ευρωπαίοι πολίτες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση. Αυτό σημαίνει ότι τα εκπαιδευτικά συστήματα θα πρέπει να βασίζονται στην ισχυρή συμμετοχή χωρίς αποκλεισμούς, την ισότητα και την ισονομία και θα πρέπει να προσφέρουν τις δεξιότητες, τις αξίες, τις ικανότητες και την καινοτομία (ιδίως στο ψηφιακό θεματολόγιο) που είναι αναγκαίες για την απασχολησιμότητα και για τη ζωή γενικότερα. Οι παράγοντες αυτοί πρέπει να υπερισχύουν σε κάθε τυπικό, μη τυπικό και άτυπο σύστημα εκπαίδευσης και μάθησης, αρχής γενομένης από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, θέτοντας ως στόχο οι πολίτες να προστατεύονται με ένα δίκτυ ασφαλείας από τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Όπως ορίζει ο Στόχος Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) αριθ. 4 της ΟΥΝΕΣΚΟ σχετικά με τη διασφάλιση της χωρίς αποκλεισμούς και ισότιμης ποιότητας της εκπαίδευσης και την προώθηση των ευκαιριών δια βίου μάθησης για όλους, καθώς και η πρόσφατη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό της εκπαίδευσης (COM (2016) 941 final), είναι επιτακτική ανάγκη όλοι οι διδασκόμενοι να αποκτήσουν ποιοτική εκπαίδευση, γνώση και δεξιότητες που απαιτούνται για την προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής. Έτσι, οι εκπαιδευτικές πολιτικές θα πρέπει να προάγουν κοινωνικές και πολιτικές ικανότητες, την αποφυγή των διακρίσεων, την κοινωνική ένταξη, την κριτική σκέψη, τον γραμματισμό στα μέσα επικοινωνίας, διαπολιτισμική κατανόηση, ανοχή για την ποικιλομορφία και να προωθούν μια κουλτούρα ειρήνης και μη βίας, την ιδιότητα του πολίτη του κόσμου και εκτίμηση για την πολιτιστική πολυμορφία, πέρα από τη συμβολή της κουλτούρας στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Στην Ευρώπη, υπάρχει ανάγκη για πιο εξατομικευμένη υποστήριξη σε νέα άτομα με διαφορετικές και ιδιαίτερες ανάγκες και που διατρέχουν υψηλό κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και κοινωνικής ή οικονομικής στέρησης. Πρέπει επίσης να δημιουργήσουμε γέφυρες μεταξύ επίσημης εκπαίδευσης και άτυπης και μη τυπικής μάθησης. Πρωτοβουλίες όπως το νέο Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης για να αποκτήσουν οι νέοι δεξιότητες και πείρα μέσω εθελοντικών δραστηριοτήτων, σε επίπεδο έργων που χρηματοδοτούνται μέσω του προγράμματος Erasmus +, και η ενισχυμένη χρήση διαδικτυακών πλατφορμών και εικονικών ανταλλαγών είναι όλες σημαντικές και πρέπει να ενθαρρυνθούν. Θα πρέπει επίσης να επαναβεβαιώσουμε τη σημασία έργων κινητικότητας και ηλεκτρονικής αδελφοποίησης (eTwinning) που προωθούν την ευρωπαϊκή ιθαγένεια.

Υπό το φως των ανωτέρω, οι υπουργοί καλούνται να ανταλλάξουν απόψεις και εμπειρία σχετικά με τα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Επιστροφή στις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ για να οικοδομήσουμε μια ισχυρότερη, συνεκτικότερη και κοινωνικοοικονομική Ευρώπη: Οι εκπαιδευτικές πολιτικές πρέπει να περιέχουν τα πάντα και να προωθούν το σεβασμό προς την πολυμορφία στην ΕΕ. Ωστόσο, τα αποτελέσματα της πρόσφατης έρευνας PISA 2015 δείχνουν τις αρνητικές επιπτώσεις που έχουν οι κοινωνικοοικονομικές ανισότητες στο συνολικό εκπαιδευτικό επίπεδο του εκπαιδευόμενου. Αν βελτιωθούν οι εκπαιδευτικές δεξιότητες περιθωριοποιημένων εκπαιδευομένων και εργαζομένων μέσω εκπαίδευσης και κατάρτισης υψηλής ποιότητας, αυτό θα συμβάλει σημαντικά στο να γεφυρωθούν οι διαφορές αυτές και να μετριαστούν οι εκπαιδευτικές ανισότητες. Τι κάνουν για το θέμα αυτό τα κράτη μέλη;
2. Εγκατάλειψη της λογικής της μονοδιάστατης αντιμετώπισης στις πολιτικές εκπαίδευσης και κατάρτισης: Υπάρχει ανάγκη για πιο εξατομικευμένη ύλη και προγράμματα σπουδών τα οποία να προωθούν εξατομικευμένη υποστήριξη σε νεαρά άτομα με διαφορετικές και ιδιαίτερες ανάγκες και με υψηλό κίνδυνο πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και, τελικά, κοινωνικής ή/ και οικονομικής υστέρησης. Μπορούν τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που παρέχουν τα κράτη μέλη της ΕΕ να βελτιωθούν μέσω της θέσπισης εθνικών και ευρωπαϊκών στόχων; Πώς στηρίζουν τα κράτη μέλη τη συνεχή επαγγελματική εξέλιξη δασκάλων, εκπαιδευτών και λοιπού εκπαιδευτικού προσωπικού, και τι πρωτοβουλίες παίρνουν ώστε αυτοί να ανταλλάσσουν εμπειρίες και προσεγγίσεις για περισσότερη και καλύτερη ένταξη με πολυμορφία;

Για να δοθεί σε όλους τους υπουργούς η ευκαιρία να μετάσχουν πλήρως κατά διαδραστικό τρόπο, συμβάλλοντας έτσι σε μια γόνιμη συζήτηση, οι παρεμβάσεις πρέπει να είναι όσο το δυνατόν πιο λιτές και σύντομες. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα στους υπουργούς να παρέμβουν περισσότερες από μία φορές αν χρειαστεί.

Στόχος της Προεδρίας είναι να στείλει στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του προσεχούς Μαρτίου συγκεφαλαιωτική έκθεση που να τονίζει τα βασικά μηνύματα που προκύπτουν από όλες τις σχετικές συνθέσεις του Συμβουλίου και να συμβάλλει στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2017.
